

AJUNTAMENT DE PORRERES

CATÀLEG D'ELEMENTS I ESPAIS PROTEGITS DEL MUNICIPI DE PORRERES 2019

DOCUMENT D'ESMENES

1. DOCUMENT 2. NORMES DE PROTECCIÓ

Norma 1. Nivells de protecció del catàleg

Norma 13. Límits dels jaciments arqueològics

2. FITXA OE-001

3. DOCUMENT 3.9. JACIMENTS ARQUEOLÒGICS

- Introducció fitxa de justificació de límits de protecció

4. PLÀNOL URBÀ 10 -PORRERES

Elaboració del document final 2019 i introducció d'esmenes:

Immaculada Salom Moll i Rosa Albertí Oliver, arquitectes

Josep Fortesa Bernat, geògraf

David Javaloya Molina, arqueòleg

Elaboració document inicial 2015:

Cosme Garcias Garcias, arquitecte

Maria Antònia Llull Estarellas

Francesca Roig Sampol

Margarida Cànaves Campomar

AJUNTAMENT DE PORRERES

CATÀLEG D'ELEMENTS I ESPAIS PROTEGITS DEL MUNICIPI DE PORRERES 2019

DOCUMENT 2. NORMES DE PROTECCIÓ

Elaboració del document final 2019 i introducció d'esmenes:

Immaculada Salom Moll i Rosa Albertí Oliver, arquitectes

Josep Fortesa Bernat, geògraf

David Javaloya Molina, arqueòleg

Elaboració document inicial 2015:

Cosme Garcias Garcias, arquitecte

Maria Antònia Llull Estarellas

Francesca Roig Sampol

Margarida Cànaves Campomar

Norma 1. Nivells de protecció del Catàleg.

Els nivells de protecció del Catàleg s'han regulat d'acord al següent:

1 -Nivell de protecció integral A

Es refereix a aquells edificis, parts d'edificis, construccions, monuments o escultures, jaciments arqueològics, elements etnològics o obres d'enginyeria i béns d'interès paisatgístic o ambiental qualificables de singulars pels seus valors històrics, arquitectònics, estètics, tipològics, paisatgístics o ambientals, així com als elements o edificis incoats o declarats Bé d'Interès Cultural (BIC). La preservació dels elements objecte d'aquesta protecció ha de ser integral o total.

2 -Nivell de protecció parcial B

Es refereix a aquells edificis, parts d'edificis, construccions, monuments o escultures, elements etnològics o obres d'enginyeria i béns d'interès paisatgístic o ambiental que presenten valors històrics, arquitectònics, estètics, tipològics, paisatgístics o ambientals singulars però considerats de menor grau respecte als de la categoria anterior. La seva conservació admetrà possibles obres d'intervenció compatibles amb la protecció específica de les característiques bàsiques o essencials volumètriques, estructurals, tipològiques, estètiques, paisatgístiques i ambientals.

A la resta de l'edifici no inclòs dins la delimitació del bé serà d'aplicació la norma subjacent condicionada a que el nombre de plantes haurà de ser el mateix que el del edifici delimitat podent superar en alçada un màxim de 1 metre.

3 -Nivell de protecció ambiental C

Es refereix a aquells edificis, parts d'edificis, construccions, elements etnològics o obres d'enginyeria i béns d'interès paisatgístic o ambiental i resta d'elements que sense presentar singularitats històriques, arquitectòniques o estètiques mereixen la seva preservació, fonamentalment, pel seu valor tipològic, paisatgístic i ambiental. La seva conservació admetrà intervencions de major abast que les del grau de protecció anterior.

Concretament queden englobades en aquest nivell les remodelacions que afecten la totalitat de l'espai interior de les edificacions, mantenint les proteccions de façana i la volumetria existent en l'aiguavés corresponent a aquesta, a fi que la seva protecció sigui realment efectiva, tot d'acord a la proposta de cada fitxa individualitzada.

Norma 2. Tipus d'obres i intervencions.

Als efectes d'aquest Catàleg, els seus elements i la seva aplicació, els tipus d'obres es dividiran en les següents categories:

1 Conservació.

Són obres per al manteniment de tots els elements dels edificis, construccions, escultures o monuments i elements etnològics o obres d'enginyeria en perfecte estat amb la finalitat de prolongar la vida dels béns amb tots els seus valors, assegurant l'estabilitat del bé i de les seves parts integrants, mitjançant la conservació preventiva, evitant el deteriorament, o frenar aquest mitjançant feines d'estabilització. Es consideren dins d'aquesta categoria:

- les reparacions de tots els elements i instal·lacions constituents dels edificis que es trobin en mal estat (cobertes, cornises, canals i baixants, instal·lacions sanitàries, paviments, acabats, pintures, etc.).
- les actuacions relacionades amb la neteja de la vegetació.

En el cas concret dels béns d'interès cultural, béns catalogats i jaciments arqueològics les obres de conservació estaran al dispostat en la Llei 12/1998, de 21 de desembre, *del Patrimoni Històric de les Illes Balears* i, si escau, al dispostat en el Decret 14/2011, de 25 de febrer, *pel qual s'aprova el Reglament d'intervencions arqueològiques i paleontològiques de les Illes Balears* o normativa que els substitueixi.

En el cas concret dels béns d'interès ambiental i paisatgístic les obres de conservació són aquelles que tenen per objecte el manteniment de les condicions originals tant dels elements constitutius del bé com de les seves interrelacions de manera que no es produeixi una degradació dels valors que han motivat la seva protecció.

2 Restauració.

Són aquelles la finalitat de les quals és la de tornar a l'edifici -total o parcialment-, a una escultura o monument, a un element etnològic o obra d'enginyeria, les seves característiques originals, tant en les seves estructures, com en els seus acabats i decoració, de tal manera que el procés sigui reconeixible i no admetent-ne en el procés noves aportacions de nou disseny. Comporta la utilització, en la mesura que sigui compatible amb la normativa actual, dels sistemes constructius i materials originals. Aquest tipus d'obres inclou l'eliminació d'afegits d'edificacions o elements constructius.

En el cas concret dels béns d'interès cultural, béns catalogats i jaciments arqueològics o paleontològics les obres de restauració estaran al dispostat en la Llei 12/1998, de 21 de desembre, *del Patrimoni Històric de les Illes Balears* i, si escau, al dispostat en el Decret 14/2011, de 25 de febrer, *pel qual s'aprova el*

Reglament d'intervencions arqueològiques i paleontològiques de les Illes Balears o normativa que els substitueixi.

En el cas concret dels béns d'interès ambiental i paisatgístic les obres de restauració són aquelles que tenen per objecte la reparació o la substitució d'aquells elements constitutius del bé, que ja sigui per desús o per la realització d'intervencions discordants, suposin una degradació dels valors del conjunt en el qual s'integren.

3 Consolidació.

Són les encaminades a mantenir les condicions de resistència i estabilitat dels elements o de les seves estructures mitjançant el seu reforçament, reparació o substitució parcial. Als efectes dels materials, també s'entén que són encaminades a tornar a donar la cohesió i consistència d'aqueixos. Les intervencions no implicaran, en cap cas, l'alteració de l'aspecte estètic.

En el cas concret dels béns d'interès cultural, béns catalogats i jaciments arqueològics o paleontològics les obres de consolidació estaran al disposat en la Llei 12/1998, de 21 de desembre, *del Patrimoni Històric de les Illes Balears* i, si escau, al disposat en el Decret 14/2011, de 25 de febrer, *pel qual s'aprova el Reglament d'intervencions arqueològiques i paleontològiques de les Illes Balears* o normativa que els substitueixi.

4 Rehabilitació.

Tenen com a objectiu l'adequació, la millora de condicions d'habitabilitat, o la redistribució de l'espai interior, mantenint les característiques estructurals de l'edifici i els aspectes fonamentals de la seva tipologia. Aquest tipus d'obres podrà suposar l'adequació dels usos dels porxos sota cobertes actuals, modificació dels patis interiors o de les obertures que no siguin de la façana **del carrer o les representativa de l'edifici**, i l'obertura de patis interiors i buits d'escaleres que no afectin a l'estructura portant dels elements. No podrà augmentar-se la volumetria de l'edifici.

En el cas concret dels elements etnològics o obres d'enginyeria les obres de rehabilitació també poden tenir com objectiu la recuperació de la funcionalitat d'aquests elements.

En el cas concret dels béns d'interès ambiental i paisatgístic les obres de rehabilitació són aquelles que tenen per objecte la millora dels elements constitutius del bé o de les seves interrelacions de manera que augmentin els valors del conjunt en el qual s'integren. Són exemples d'aquestes obres les actuacions de repoblació o la construcció de parets seques i marjades en els espais naturals o rurals o l'eliminació del cablejat estès a les façanes dels conjunts urbans.

5 Reestructuració.

Són les obres que tenen com a objectiu la transformació de l'espai interior de l'edifici, incloent la possibilitat de demolició o de substitució parcial dels elements estructurals mantenint les façanes, on únicament es podran introduir nous buits sempre que segueixin els ritmes compositius i la tipologia de les obertures existents. La qualificació urbanística de l'entorn serà subsidiària i es permetran obres d'ampliació d'acord amb els seus paràmetres sempre que no s'amaguin o emmascarin amb elles els cossos d'edificació protegits i no s'adossin a les seves façanes representatives i, en tot cas, sempre que s'ajustin a la sistemàtica tipològica. El cas extrem d'aquest tipus d'obra serà el buidat de l'edifici, entenent per tal, la demolició interior generalitzada amb el manteniment de la façana o façanes exteriors i els seus coronaments i la coberta que en cas de substitució serà exactament en les mateixes condicions que l'original.

En el cas concret dels elements etnològics o obres d'enginyeria s'entenen com obres de reestructuració les que tenen com a resultat el canvi d'ubicació de l'element. N'és un exemple la reconstrucció dels murs que limiten amb carretera o camí, la qual haurà de realitzar-se amb els materials i tècniques originals, en la mesura en que sigui possible.

6 Ampliació.

Són obres d'increment de la superfície edificada o del volum o altura existents.

7 Demolició

Tenen per objectiu la supressió total o parcial d'un edifici.

Norma 3. Intervencions permeses segons categoria de protecció.

1 Nivell de Protecció Integral A

Es permetran obres de conservació, restauració i consolidació.

2 Nivell de Protecció Parcial B

Es permetran obres de conservació, restauració, consolidació, i rehabilitació.

3 Nivell de Protecció Ambiental C

Es permetran obres de conservació, restauració, consolidació, rehabilitació, reestructuració i ampliació.

Norma 4. Règim especial per a obres de demolició.

- 1 En l'àmbit de qualsevol element del Catàleg no es concediran llicències per a realitzar exclusivament obres de demolició.
- 2 En tot cas la llicència d'obres o l'ordre d'execució preveurà tant les operacions de demolició com les d'altra naturalesa i el resultat final de l'actuació sobre l'immoble

o parcel·la. La llicència d'aquest conjunt d'operacions es concedirà en una unitat d'acte.

- 3 Els edificis, elements, instal·lacions o conjunts catalogats no podran ser demolits, llevat d'aquelles parts de la seva estructura o elements que sigui permès, segons els graus i categoria de catalogació de l'edifici, i sempre que aquestes obres resultin imprescindibles per a la seva màxima garantia d'estabilitat i seguretat. La demolició requerirà l'elaboració d'un informe que argumenti la seva necessitat.
- 4 La demolició no autoritzada o la provocació de ruïna per abandó o negligència d'un bé o part d'un bé inclòs a n'aquest catàleg, comportarà l'obligació de la seva reconstrucció ÷

La reconstrucció es durà a terme amb la única finalitat de restablir l'estat originari del bé catalogat i no podrà comportar modificacions d'úsos i volumetria no permeses en la fitxa de catàleg específica del bé o pel planejament.

Norma 5. Intervencions preferents i admissibles.

- 1 A cada fitxa particularitzada dels elements catalogats s'estableixen, si escau, les intervencions preferents.
- 2 Es consideren intervencions admissibles totes les permeses segons la categoria de protecció.
- 3 Les intervencions admissibles que afectin amb caràcter global o en la seva major part l'element catalogat hauran de comportar simultàniament l'execució de les intervencions preferents establertes.

Norma 6. Documents complementaris per a la sol·licitud de les llicències en elements catalogats.

Per a realitzar obres en elements situats als àmbits catalogats, a més de la documentació genèrica prevista pels projectes d'obres, s'hauran d'aportar els documents següents:

- a) Justificació de la integració a l'entorn amb el plànol de façanes dels edificis contigus, a escala 1:100.
- b) Documentació fotogràfica exhaustiva del tram de carrer o del conjunt en el qual es pugui emmarcar l'actuació, havent-se de substituir la dita documentació fotogràfica per un aixecament planimètric de l'estat actual de les façanes del tram del carrer o del conjunt en que s'emmarqui, en els casos en que la seva amplària impossibiliti una visió completa i verídica de les edificacions.

- c) Descripció dels materials utilitzats, assenyalant i justificant la seva idoneïtat respecte al propi bé així com al seu entorn.
- d) Documentació gràfica contenint les preses dels serveis amb les seves dimensions i situació exacta.
- e) En el cas que es tracti d'obres parcials de reforma, croquis de detall dels elements singulars, tals com balcons, patis interiors, finestres, pavimentació, etc., indicant en tots ells els materials utilitzats. Tant la documentació de l'estat inicial com la de l'estat final seran les suficients per a la definició del projecte.
- f) Quan hi hagi obres de demolició haurà de quedar patent i clar el seu abast i la zona afectada.

Norma 7. Jaciments arqueològics

- 1 Qualsevol actuació a realitzar dintre de la zona de protecció d'un jaciment arqueològic haurà de comptar amb un estudi específic elaborat per tècnic competent que asseguri la no afectació del jaciment així com la preservació de les principals visuals sobre el mateix.

Aquest estudi identificarà els efectes de l'actuació sobre el jaciment arqueològic, incorporarà les mesures protectores o correctores i establirà el programa de vigilància de l'execució de l'actuació.

- 2 Qualsevol actuació a l'interior de la zona de protecció d'un jaciment arqueològic haurà de comptar amb l'autorització de l'òrgan competent en matèria de patrimoni històric, previ a l'atorgament de la llicència municipal d'edificació i ús del sòl.

Norma 8. Obligacions de conservació genèrica de les edificacions.

- 1 En compliment de la legislació vigent no s'entendran adquirits els drets urbanístics en tant no es compleixin els deures corresponents.
- 2 Els propietaris de tota classe de terrenys i construccions hauran de destinar-los efectivament a l'ús a cada cas establert pel planejament urbanístic i mantenir-los en condicions de seguretat, salubritat i ornament públic. Quedaran subjectes igualment al compliment de les normes sobre protecció del medi ambient i del patrimoni històric i sobre rehabilitació urbana, en compliment del que estableix la legislació vigent, referit als deures de conservació i rehabilitació.
- 3 En compliment del que disposa la legislació urbanística vigent, l'ajuntament ordenarà, d'ofici o a instància de qualsevol interessat, l'execució de les obres necessàries per a conservar aquelles condicions, amb indicació del termini de realització.

- 4 L'ajuntament podrà també ordenar, per motius d'interès turístic, estètic o cultural, l'execució d'obres de conservació i de reforma en façanes o espais visibles des de la via pública, sense que estiguin prèviament incloses a cap pla d'ordenació.
- 5 Les obres s'executaran a costa dels propietaris, si es continguessin en el límit del deure de conservació que els correspon, i amb càrrec a fons de l'administració ordenant quan ho excedeixi per a obtenir millores d'interès general.
- 6 S'entendran com a obres contingudes dins el límit del deure de conservació que correspon als propietaris i a la seva costa totes les incloses a les presents normes de protecció del patrimoni històric, sense perjudici de l'indicat a la legislació del sòl.
- 7 En virtut de la legislació urbanística vigent en relació als deures de conservació i rehabilitació, l'ajuntament podrà utilitzar l'execució forçosa quan els propietaris incompleixin els esmentats deures.

Norma 9. Obligacions de conservació específica del patrimoni catalogat.

- 1 La conservació, protecció i custòdia dels elements inclosos en el present Catàleg es declara d'utilitat pública. Correspon el deure de la seva conservació als seus respectius propietaris o posseïdors, d'acord a la regulació vigent en matèria de patrimoni històric.
- 2 En el cas que els propietaris dels elements inclosos en el present Catàleg no realitzessin les obres de conservació requerides per les presents normes de protecció del patrimoni històric, es podrà realitzar per part de l'ajuntament l'execució subsidiària o es podrà expropiar total o parcialment l'edifici o només la seva façana, d'acord a la regulació vigent en matèria de patrimoni històric.
- 3 Els elements inclosos en el present Catàleg, quan el propietari fes ús indegut d'ells, estiguessin en perill de destrucció o deteriorament i no estiguessin degudament atesos, es podran expropiar amb caràcter sancionador i per raó d'utilitat pública, d'acord a la regulació vigent en matèria de patrimoni històric.
- 4 L'obligació de conservar els elements catalogats, així com la de realitzar les intervencions d'acord amb les determinacions específiques que s'indiquin no suposa en cap cas una situació de vinculació singular, ni que l'execució de les obres superi el límit del deure de conservació del propietari.
- 5 En cap cas l'ús dels béns catalogats podrà alterar ni desmerèixer les característiques fonamentals que varen motivar la protecció de l'element, perjudicar la seva conservació o comportar risc de degradació.

Norma 10. Estètica i composició.

- 1 Les actuacions han de tendir a recuperar el material o la solució original i s'ha de procedir al sanejament i la neteja adequats en cada cas.
- 2 Els materials i colors seran els existents, havent-se de mantenir les tècniques, materials i colors propis de cada immoble.
- 3 Les cobertes hauran de mantenir-se tal i com foren objecte de catalogació, d'acord al que preveu la fitxa de l'immoble corresponent. A les cobertes inclinades s'emprarà únicament teula àrab, de dimensions tradicionals, preferint-se la reposició amb teula vella o envellida.
- 4 Els tancaments i proteccions exteriors dels buits de façana s'hauran de resoldre amb materials tradicionals, prohibint-se la fusteria metàl·lica d'alumini, acer, PVC o similars.
- 5 En les canals i baixants es prohibeix l'ús del PVC.
- 6 Els sòcols s'hauran de mantenir amb el seu tractament original prohibint-se els aplacats amb materials discordants (referit de ciment, folre de pedra, rajoles, etc).
- 7 Es prohibeixen les marquesines i els tendals.
- 8 Es prohibeix la instal·lació de tanques publicitàries. S'admeten únicament rètols informatius sobre l'activitat que se desenvolupa a l'immoble. Hauran d'integrar-se en la composició i estètica de la façana, tendran com a màxim cinquanta centímetres (0,5 m) de costat i hauran de separar-se un mínim de vint centímetres (0,2 m) dels emmarcaments de les obertures.
- 9 En els casos en què siguin admesos, els nous buits a façana hauran de respectar els ritmes compositius, les tipologies, els materials i les tècniques dels buits ja existents a l'immoble. Quedaran exclosos d'aquesta regla els buits situats a les plantes porxo, els quals podran ser apaïrats, i els buits de dimensions inferiors a quaranta centímetres (0,4 m), els quals podran ser quadrats.

Norma 11. Higiene i habilitat.

A les actuacions en els edificis inclosos al *Catàleg* no és de compliment obligat l'ordenança general d'higiene i composició interior, pel que fa a superfícies d'il·luminació, dimensions i ventilació de les escales, etc., si les obres tenen per objecte respectar la tipologia de l'edifici, sempre que quedin assegurades les condicions mínimes de salubritat i higiene, regulades al *Decret 145/1997, de 21 de novembre, de condicions de dimensionament, d'higiene i d'instal·lacions per al disseny i l'habitabilitat d'habitatges*, així com l'expedició de cèdules d'habitabilitat (BOCAIB núm. 151, de 6/12/97) o norma que el substitueixi o modifiqui, i les obres suposin una millora de les condicions actuals d'higiene i composició interior de l'edifici a intervenir.

Norma 12. Zona de control arqueològic del Casc Antic.

- 1 Dintre de la zona de Control Arqueològic del centre històric definida en el plànol adjunt i per qualsevol obra que afecti al subsòl s' haurà de comptar amb un estudi específic elaborat per tècnic competent que asseguri la no afectació de les possibles restes o troballes.

Aquest estudi identificarà els efectes de l'actuació sobre la zona afectada i incorporarà les mesures protectores o correctores i establirà el programa de vigilància de l'execució de l'actuació.

- 2 Qualsevol actuació a l'interior de la zona control arqueològic haurà de comptar amb l'autorització de l'òrgan competent en matèria de patrimoni històric, previ a l'atorgament de la llicència municipal d'edificació i ús del sòl.

Norma 13 Límits dels jaciments arqueològics

Els jaciments arqueològics presenten dos àmbits de protecció diferenciats, l'àrea de delimitació i l'entorn de protecció.

Àrea de delimitació

Entenem per àrea de delimitació, l'espai definit per la presència clara i evident de restes arqueològiques en superfície, tant de caràcter immoble com a moble.

Entorn de protecció

Entenem per entorn de protecció, un espai de cautela suficient al voltant del bé arqueològic que garanteixi la protecció de possibles restes no visibles en superfície i que minimitzi els impactes sobre les seves visuals.

13.1 Justificació dels límits dels jaciments arqueològics.

Els límits dels jaciments arqueològics establerts en aquest Catàleg s'han definit seguint dos principis bàsics. En primer lloc, s'han respectat com a mínim allò que s'especifica als inventaris de rang superior (Inventaris BIC, Carta Arqueològica de Mallorca). En segon lloc, amb l'objectiu d'assegurar la protecció del patrimoni arqueològic i davant l'absència generalitzada de delimitacions clares i grafiades en els inventaris de rang superior (que corresponen a l'administració competent) s'ha optat per seguir el principi de cautela.

En tot cas, els límits determinats en aquest catàleg hauran de ser revisats quan l'administració competent, complint amb les seves competències, defineixi les delimitacions d'un, varis o tots els jaciments arqueològics recollits en aquest catàleg o bé autoritzi la realització d'actuacions arqueològiques encaminades a millorar la delimitació dels mateixos.

D'aquesta manera, i de forma general, la definició dels límits dels jaciments arqueològics presents en aquest Catàleg s'han articulats seguint les següents pautes generals¹.

1. Jaciments arqueològics amb restes immobles visibles en superfície.

En aquests casos, el perímetre de les restes immobles visibles defineix l'àrea de delimitació.

Per a la delimitació de l'entorn de protecció s'ha optat per aplicar la fórmula matemàtica definida en el seu moment pel Consell de Mallorca:

$[(\text{llargària} + \text{amplada}) + (\text{alçada} \times 10)]$.

2. Jaciments arqueològics conformatos únicament per restes mobles en superfície (taques de ceràmica).

Seguint el principi de cautela i la pràctica ben estesa en aquest tipus de jaciments es classifica com a àrea de delimitació tota l'extensió de la tanca o de les tanques a les quals s'ha documentat material ceràmic en superfície.

En aquests casos, i per evitar possibles perjudicis, a l'apartat d'intervencions preferents s'emfasitza la necessitat de realitzar una prospecció arqueològica intensiva per tal de definir millor tant la seva extensió com la seva tipologia i adscripció cronològica.

3. Jaciments arqueològics tipus cova (naturals i artificials).

En aquests casos, de forma general s'ha optat per definir l'interior de la cova com àrea de delimitació. I s'ha definit un entorn de protecció de 50m de diàmetre des de l'entrada a la mateixa.

4. Jaciments no localitzats, desapareguts o aparentment destruïts.

En aquests casos, seguint l'establert a la introducció d'aquest apartat s'ha optat per protegir la parcel·la o parcel·les afectades.

13.2 Usos permesos

Dins l'àrea de delimitació

Només estan permeses les intervencions arqueològiques i paleontològiques regulades per la normativa vigent (Llei 12/1998 i Decret 14/2011). Així, només es podran realitzar excavacions arqueològiques; prospeccions; sondeigs; reproduccions d'art prehistòric, rupestre i mural; intervencions d'arqueologia vertical; controls, incloent neteges de jaciments; consolidacions, restauracions i adequacions; procediments analítics; així com altres actuacions.

Dins l'entorn de protecció

En aquests espais es permetran actuacions sempre i que no afectin negativament al bé arqueològic ni tinguin un impacte visual negatiu sobre el mateix.

¹ En alguns casos específics, i atenent a la natura concreta i única de cada bé arqueològic, s'han introduït variacions mínimes a aquestes pautes generals amb l'objectiu d'assegurar la protecció del bé arqueològic i d'optimitzar la gestió administrativa d'aquests. En tots els casos es prioritzarà el que es diu a cada una de les fitxes individuals.

Per permetre qualsevol actuació en aquests espais serà necessària la presentació d'un projecte d'impacte arqueològic previ. En aquest s'establiran un conjunt d'actuacions arqueològiques suficients i adequades per avaluar el possible impacte arqueològic dins l'entorn de protecció. Tal i com estableix la normativa vigent, dites actuacions arqueològiques han de ser aprovades prèviament per l'administració competent.

Al mateix temps, durant la realització de l'actuació s'haurà de realitzar un control arqueològic de tota afectació al subsol per evitar impactes negatius sobre el patrimoni arqueològic.

Porreres, febrer de 2020

1. IDENTIFICACIÓ DE L'ELEMENT

DENOMINACIÓ	Estació	CODI	OE-001
CLASSIFICACIÓ	Obra d'Enginyeria		
TIPOLOGIA	Estació		
ÚS ACTUAL	Sense ús		
AUTORIA	Enginyer: Eusebi Estada		
ESTIL O CORRENT	Arquitectura eclèctica amb ressò neoclàssica		

2. IDENTIFICACIÓ ESPACIAL

POBLACIÓ / FINCA	Porreres
ADREÇA / ACCÉS	Carrer de l'Estació s/n (Ma-5040 Campos-Porreres)
COORDENADES UTM-ETRS89	X: 502083 Y: 4373389
REFERÈNCIA CADASTRAL	2037959ED0723N0001QQ
CLASSE I QUALIFICACIÓ DE SÒL	SÒL URBÀ EXT-I: Extensiva
ENTORN	Urbà, a la part meridional del nucli de Porreres.

3. DESCRIPCIÓ DE L'ELEMENT

DESCRIPCIÓ (MORFOLÒGICA, ESTRUCTURAL I ELEMENTS INTEGRANTS)

Edifici aïllat de dues plantes de paredat de pedra i faixes de marès a les cantoneres i vans. Teula plana a quatre vessants

Es tracta d'un edifici fet de pedra i faixes de marès a les cantoneres, portes i finestres, que en planta baixa s'embelliren amb un voladís en forma de frontó molt simple. Al pis superior, s'observen en la zona central part damunt de l'ingrés del pis inferior, dues finestres simples geminades. L'edifici presenta similar estructura a la façana posterior i finestres a les laterals.

ELEMENTS DESTACATS:

NOTES HISTÒRIQUES:

El 1884, s'emet un informe a la Diputació Provincial sol·licitant el permís per a dur a terme una línia de ferrocarril que havia d'anar de Palma a Manacor passant per Porreres i Felanitx, en aquest s'incidia en el benefici que aquest exerciria en la indústria i agricultura de la Illa.

El ramal de Santa Maria a Felanitx passant per Porreres fou el projecte que més es retardà. Un dels problemes al que hagué de fer front la *Compañía de Ferro-Carriles de Mallorca*, fou la forta davallada que es produí en el tràfec de mercaderies degut a l'aparició de la fil·loxera a Mallorca. Segons dades de la pròpia companyia, l'exportació de vins de Mallorca va obtenir les xifres més altes el 1890 i a partir d'aquest any va començar a decreixer, això l'afectà greument ja que el transport de vi i dels seus envasos ocupava el tercer lloc de mercaderies transportades. És evident, que aquest fet tingué repercussions en l'economia d'aquesta.

A la memòria del 1894 de la companyia, s'indica que la junta general d'accionistes autoritzà la construcció de la línia de Santa Maria a Manacor passant per Santa Eugènia, Algaida, Montuïri, Porreres i Felanitx, que els havia estat concedida mitjançant Real Ordre de 2 d'agost de 1893, modificant la concessió que ja havien obtingut el 1876.

DENOMINACIÓ	Estació	CODI	OE-001
-------------	---------	------	--------

A la mateixa memòria s'explica que inicialment s'havia pensat en sol·licitar als ajuntaments una subvenció equivalent al valor dels terrenys que havien d'expropiar però el fet que l'economia hagués entrat en crisi va fer que desistissin. No obstant, la davallada del preu de les terres, degut a la incidència de la fil·loxera, i dels jornals dels obrers permeteren afrontar a la companyia la despesa de la nova línia.

L'Ajuntament de Porreres es mostrà molt interessant en el projecte, de fet el 1892, ja proposà la cessió de tot el terreny necessari des de la sortida de l'estació de Montuiri fins a l'estació de Porreres amb la condició que aquesta no es situés a més de 500 metres de les darreres cases de la vila.

El 25 de juny de 1896 es celebrava la subhasta per a l'adjudicació de les obres d'aplanar i construir el tram del ferrocarril entre les estacions de Montuiri i Porreres i poc després, l'11 de juliol la de la línia entre Porreres i Felanitx. Fou adjudicat a Gabriel Siquier qui es comprometé en realitzar les obres per 23.500 pessetes.

El 21 d'agost d'aquest mateix any sortia una comissió de la Junta directiva de la Societat de Ferrocarrils cap a Anglaterra, per a contractar el material de ferro que necessitava per a la via en el ramal de Santa Maria a Manacor per Felanitx i del qual les obres ja havien començat.

La instal·lació de les vies es va iniciar pel juny de 1897 i el 10 d'agost de, sortí de l'estació de Ferrocarrils de Ciutat, el primer tren que de manera experimental arribava a Felanitx. En aquest viatge, hi anava el director de Ferrocarrils de Mallorca, Eusebi Estada i els directors de la *Ultima Hora* i del *Heraldo*.

El 10 de setembre de 1897, sortí un tren en el que anaven els caps de les estacions d'aquest recorregut i finalment, el 6 d'octubre, s'inaugurà el nou ramal del ferrocarril.

L'estació de Porreres disposava d'un edifici de viatgers i un moll de càrrega i descàrrega de mercaderies i excusats i a la part posterior hi havia el carregador de Son Reus servit per una via morta.

El model que es seguí per l'edifici de viatgers fou el mateix del de Santa Maria i Binissalem. D'acord amb Serrano, la companyia amb aquestes construccions, exemples de l'arquitectura industrial, volia mostrar la seva solvència als veïns del poble.

Es tracta d'un edifici fet de pedra i faixes de marès a les cantoneres, portes i finestres. que en planta baixa s'embelliren amb un voladís en forma de frontó molt simple. Al pis superior, s'observen en la zona central part damunt de l'ingrés del pis inferior, dues finestres simples geminades. L'edifici presentava similar estructura a la façana posterior i finestres a les laterals.

L'edifici complia dues funcions, la primera la de donar serveis als passatgers i a la paqueteria, i a la primera planta hi vivia el cap d'estació.

Al voltant d'aquest edifici hi havia jardí encara avui dia, tot i el seu estat d'abandonament, encara resten alguns arbres i plantes que ens recorden aquest espai, tal com pins, ciprers o heures.

CRONOLOGIA: 1897

GRAU D'ATRACCIÓ: Alt

FITXES ASSOCIADES:

DENOMINACIÓ	Estació	CODI	OE-001
-------------	---------	------	--------

BIBLIOGRAFIA:

AGCM, X-807/64, f. 1-1v.

BARCELÓ BAUÇÀ, Joan, "Units pel camí de ferro: Destí Porreres. 100 anys d'història. De l'eufòria a l'oblit" a *Llum d'Oli*, núm. 60, Porreres, 1997, 8-10

CAÑELLAS, Nicolau S., el ferrocarril a Mallorca. *La via del progrés*, Palma de Mallorca, p.493

COMPAÑÍA DE FERRO-CARRILES DE MALLORCA, *Memoria y balance de la Compañía de Ferro-Carriles de Mallorca que comprende el año social de 1893: presentados a los señores accionistas en cumplimiento de lo dispuesto en el párrafo 9º del artículo 45 de los estatutos*, Palma de Mallorca, 1894.

COMPAÑÍA DE FERRO-CARRILES DE MALLORCA, *Memoria y balance de la Compañía de Ferro-Carriles de Mallorca que comprende el año social de 1894 presentados a los señores accionistas en cumplimiento de lo dispuesto en el párrafo 9º del artículo 45 de los estatutos*, Palma de Mallorca, 1895.

Llum d'Oli, núm. 62, Porreres, 1997. (Monogràfic dedicat al tren).

OLMO, Carlos, *El tren a Mallorca, 125 aniversari*, Palma de Mallorca, 2000.

POU, Juan, *Noticias y relaciones históricas de Mallorca. Siglo XIX (1896-1900)*, vol. IX, Palma de Mallorca, p. 1998, p. 27, 30 i 31

4. ESTAT DE CONSERVACIÓ

DESCRIPCIÓ	L'estat de conservació actual és molt dolent. Tot i els accessos estan tapiats, s'hi pot accedir des del pis superior. Les plantes que conformaven l'antiga zona de jardí creixen lliurement sobre l'edificació. Els excusats estan derruïts. Les vies han desaparegut.
CAUSA DETERIORAMENT	
INTERVENCIIONS	Es desconeixen

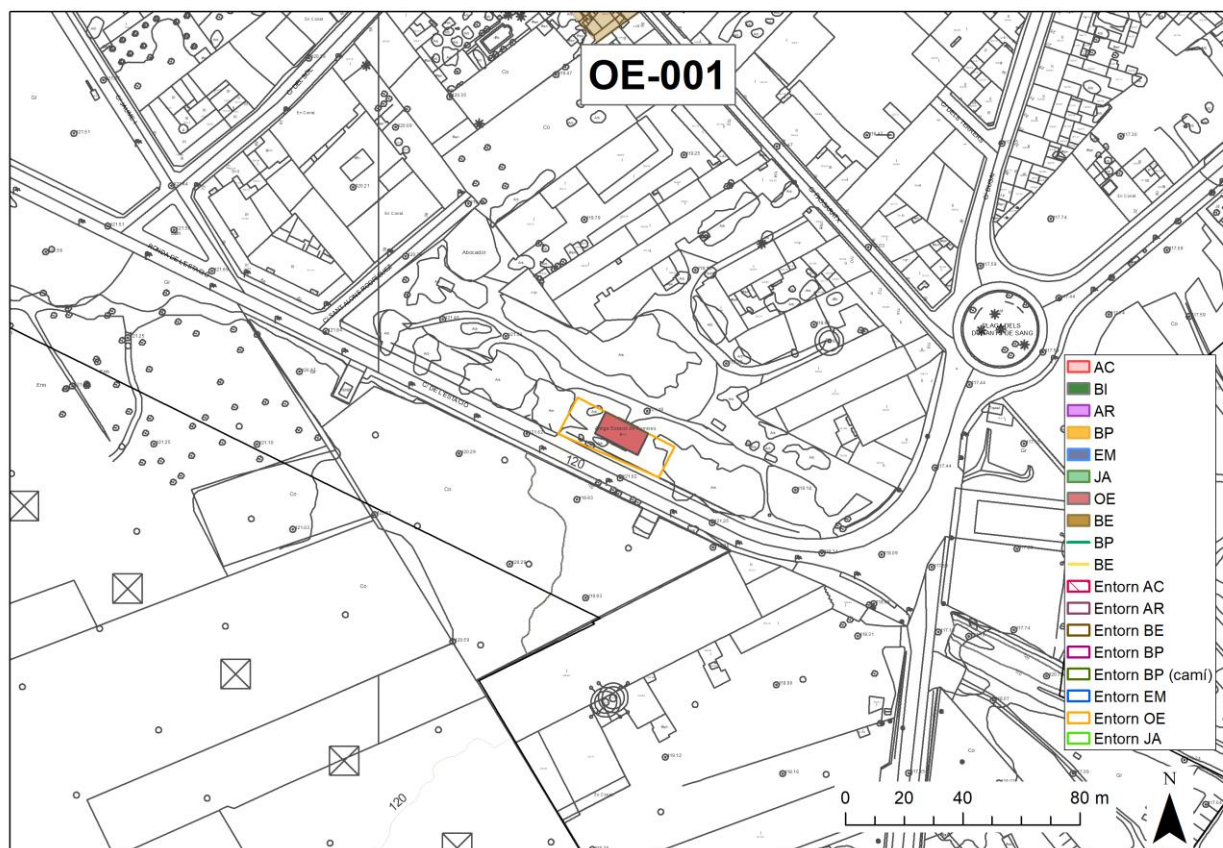
5. PROTECCIÓ DE L'ELEMENT

GRAU DE PROTECCIÓ	C
USOS PERMESOS	Els usos admesos pel planejament per la seva zonificació, sempre que siguin compatibles amb la protecció del bé.
ELEMENTS A PRESERVAR	Protecció integral de l'edifici
INTERVENCIIONS PREFERENTS	La reforma de l'edifici de manera que pugui mostrar-se com en el seu moment inicia
INTERVENCIIONS ADMISSIBLES	Les possibles ampliacions no podran superar la volumetria existent en alçada i no seran visibles des de la via pública. Per la resta d'intervencions serà d'aplicació les normes 1, 2 i 3 del document "Normes de Protecció".
PROTECCIÓ ESPECÍFICA	-
ENTORN DE PROTECCIÓ	Sí. Perímetre segons documentació gràfica.
INTERVENCIIONS A L'ENTORN DE PROTECCIÓ	La recuperació de l'espai del voltant com a parc.

DENOMINACIÓ	Estació	CODI	OE-001
-------------	---------	------	--------

LOCALITZACIÓ CARTOGRÀFICA MTIB 1:1.000

DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

DENOMINACIÓ	Estació	CODI	OE-001
-------------	---------	------	--------

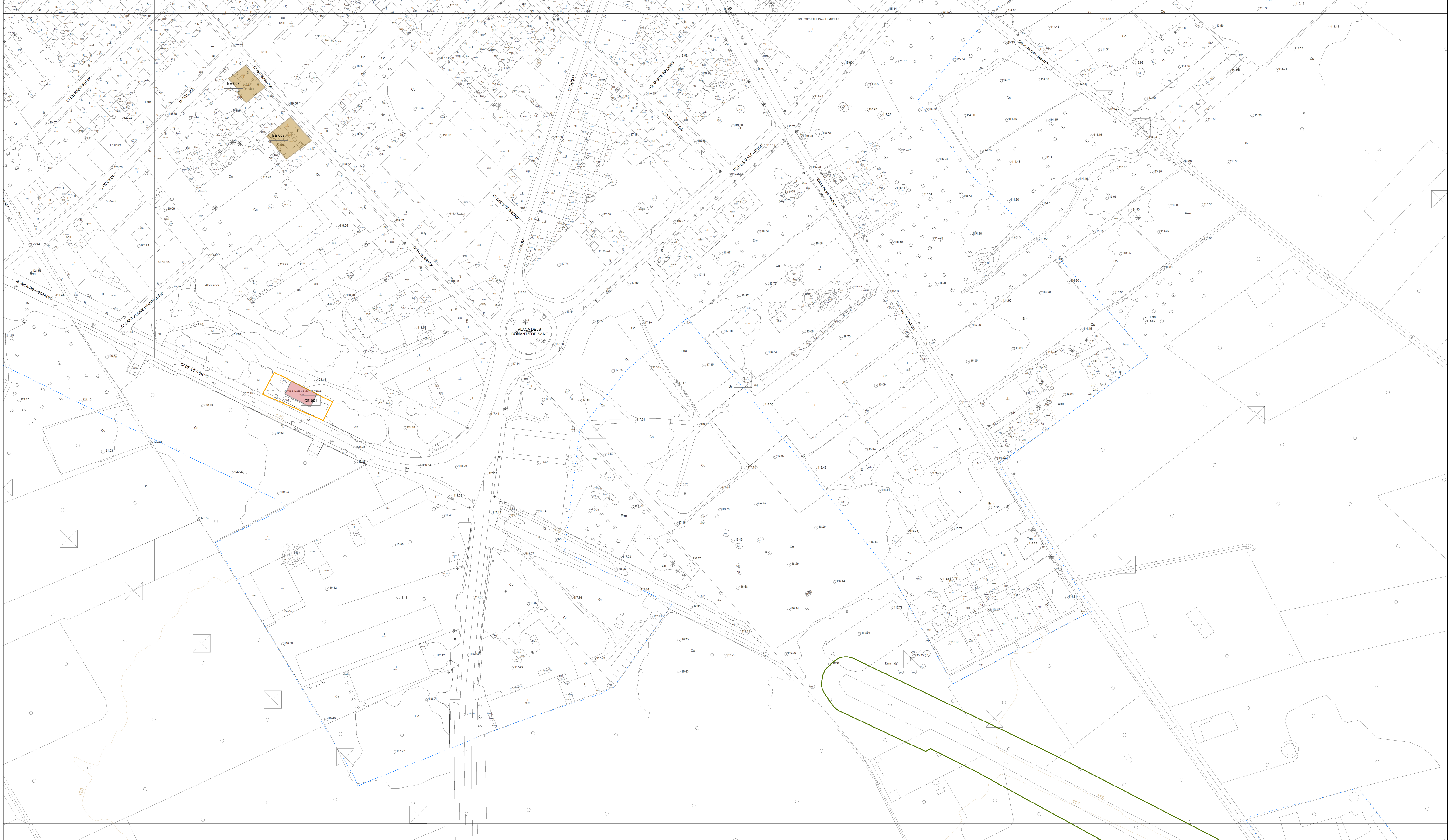

JUSTIFICACIÓ DELS LÍMITS DE PROTECCIÓ

JA-1	Taca de ceràmica. Es defineix l'àrea de les dues parcel·les amb restes. A causa de la dispersió d'aquest tipus de materials degut a les feines agrícoles no es pot definir amb més detall sense actuacions arqueològiques intensives.
JA-2	Les estructures clarament conservades tenen unes dimensions documentades de 20m de llarg, per 1,3m d'ample i 1,8m d'alçada. Aplicant la fórmula matemàtica definida en el seu moment pel Consell de Mallorca $[(\text{llargària} + \text{amplada}) + (\text{alçada} \times 10)]$ es defineix un entorn de protecció que inclou l'àrea amb restes més un àrea de 44m de diàmetre.
JA-3	Les estructures evidents del jaciment fan aproximadament 133 m de llarg per 33 m d'ample i una alçada màxima conservada de 2,5m. Aplicant la fórmula matemàtica definida en el seu moment pel Consell de Mallorca $[(\text{llargària} + \text{amplada}) + (\text{alçada} \times 10)]$ es defineix un entorn de protecció que inclou l'àrea amb restes més un àrea de 170m de diàmetre.
JA-4	Jaciment aparentment destruït. Només es tenen informacions orals no contrastades arqueològicament. Es decideix protegir tota la parcel·la conreada amb garrovers, seguint les úniques informacions disponibles, davant la possible existència de restes al subsol.
JA-5	Les estructures clarament conservades tenen unes dimensions documentades de 19,5 m de llarg; 11,20 d'ample i alçada màxima conservada de 2m. Aplicant la fórmula matemàtica definida en el seu moment pel Consell de Mallorca $[(\text{llargària} + \text{amplada}) + (\text{alçada} \times 10)]$ es defineix un entorn de protecció que inclou l'àrea amb restes més un àrea de 51m de diàmetre.
JA-6	Les estructures clarament conservades tenen unes dimensions documentades de 10,2 x 9,45 x 3m d'alçada. Aplicant la fórmula matemàtica definida en el seu moment pel Consell de Mallorca $[(\text{llargària} + \text{amplada}) + (\text{alçada} \times 10)]$ es defineix un entorn de protecció que inclou l'àrea amb restes més un àrea de 50m de diàmetre.
JA-7	Les estructures clarament conservades tenen unes dimensions documentades de 11,5 x 11,5 x 2,5m d'alçada. Aplicant la fórmula matemàtica definida en el seu moment pel Consell de Mallorca $[(\text{llargària} + \text{amplada}) + (\text{alçada} \times 10)]$ es defineix un entorn de protecció que inclou l'àrea amb restes més un àrea de 48m de diàmetre.
JA-8	Cova. Es protegeix l'interior de la cova i un àrea de 50m de diàmetre al seu voltant.
JA-9	Taca de ceràmica. Element situat al cim d'un puig. Es protegeix tot el cim atenent al criteri general vinculat en aquest tipus de jaciments; per qüestions de visuals i per la possible adscripció crono-tipològica (colina fortificada o plataforma talaiòtica)
JA-10	Talaiot desaparegut a un petit turó (actualment només es documenta una taca de ceràmica). Es protegeix el petit turó i un àrea de 50m de diàmetre per protegir les visuals i en consonància amb el mateix tipus d'elements.
JA-11	Taca de ceràmica. Es defineix l'àrea de tota la tanca amb restes visibles. A causa de les feines agrícoles no es pot definir amb més detall sense una prospecció intensiva.
JA-12	Talaiot quadrat amb unes dimensions documentades de 11,5m x 11,5m x 2,5. Aplicant la fórmula matemàtica definida en el seu moment pel Consell de Mallorca $[(\text{llargària} + \text{amplada}) + (\text{alçada} \times 10)]$ es defineix un entorn de protecció que inclou l'àrea amb restes més un àrea de 48m de diàmetre.
JA-13	Taca de ceràmica. Es defineix un àrea de 50m de diàmetre, englobant el turó on es troben les restes ceràmiques.
JA-14	Taca de ceràmica. Es defineix un entorn de protecció que engloba tota la tanca conreada i les vessants del turó
JA-15	Es defineix un polígon irregular d'uns 1500m ² englobant les estructures visibles (qanat, sèquia, sínia i safareig). Es defineix un àrea de protecció d'un radi de 50m.
JA-16	Cova. Es protegeix l'interior de la cova i un àrea de 50m de diàmetre al seu voltant.
JA-17	Possible ortostat prehistòric. S'estableix entorn de protecció de 40m de diàmetre.
JA-18	Hipogeu artificial. Es protegeix l'interior de la cova i un àrea de 50m de diàmetre al seu voltant.
JA-19	Cova. Es protegeix l'interior de la cova i un àrea de 50m de radi al seu voltant.

JA-20	Jaciment no identificat en superfície. Només es tenen informacions bibliogràfiques no contrastades arqueològicament a l'actualitat. Es decideix protegir les parcel·les afectades seguint les úniques informacions disponibles.
JA-21	Taca de ceràmica. Es defineix l'àrea de les dues parcel·les amb restes. A causa de les feines agrícoles no es pot definir amb més detall sense actuacions arqueològiques intensives.
JA-22	Possible talaiot amb estructures adossades. Es defineix un àrea de 50m de radi, englobant el turó on es troben les restes ceràmiques.
JA-23	Naveta triple. Amb unes dimensions conservades de 15m x 7,5. Alçada màxima conservada 2,5m. Aplicant la fórmula matemàtica definida en el seu moment pel Consell de Mallorca $[(\text{llargària} + \text{amplada}) + (\text{alçada} \times 10)]$ es defineix un entorn de protecció que inclou l'àrea amb restes més un àrea de 48m de diàmetre.
JA-24	Cova. Es protegeix l'interior de la cova i un àrea de 50m de diàmetre al seu voltant.
JA-25	Cova. Es protegeix l'interior de la cova i un àrea de 50m de diàmetre al seu voltant.
JA-26	Talaiot circular amb unes dimensions de 10m x 14,5m. Alçada màxima conservada 2m. Aplicant la fórmula matemàtica definida en el seu moment pel Consell de Mallorca $[(\text{llargària} + \text{amplada}) + (\text{alçada} \times 10)]$ es defineix un entorn de protecció que inclou l'àrea amb restes més un àrea de 45m de diàmetre. Adaptat a parcel·lari.
JA-27	Talaiot quadrat amb unes dimensions de 9m x 14. Alçada màxima conservada 4m. Aplicant la fórmula matemàtica definida en el seu moment pel Consell de Mallorca $[(\text{llargària} + \text{amplada}) + (\text{alçada} \times 10)]$ es defineix un entorn de protecció que inclou l'àrea amb restes més un àrea de 63m de diàmetre. Adaptat a parcel·lari.
JA-28	Taca de ceràmica. Es defineix l'àrea de tota la tanca amb restes visibles. A causa de les feines agrícoles no es pot definir amb més detall sense una prospecció intensiva.
JA-29	Cova. Es protegeix l'interior de la cova i un àrea de 50m de diàmetre al seu voltant. Adaptat als límits del municipi.
JA-30	Cova. Es protegeix l'interior de la cova i un àrea de 50m de diàmetre al seu voltant.
JA-31	Cova. Es protegeix l'interior de la cova i un àrea de 50m de diàmetre al seu voltant.
JA-32	Taca de ceràmica. Es defineix un àrea de protecció a les parcel·les on s'ha documentat ceràmica en superfície
JA-33	Cova. Es protegeix l'interior de la cova i un àrea de 50m de diàmetre al seu voltant.
JA-34	No localitzat. ¿Desaparegut?
JA-35	Restes de paraments i taca ceràmica. Es defineix un àrea de protecció que engloba la parcel·la amb restes
JA-36	Possible talaiot. Es protegeixen les restes i 50m de radi al seu voltant. Adaptat als límits del municipi.
JA-37	Taca de ceràmica. Es defineix un àrea de protecció a les parcel·les on s'ha documentat ceràmica en superfície

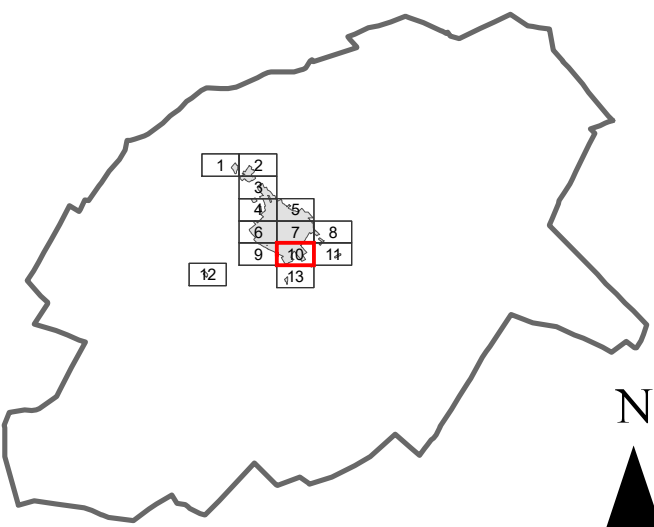
Delimitació dels elements catalogats

Arquitectura civil	Bé d'interès paisatgístic
Arquitectura industrial	Bé etnològic
Arquitectura religiosa	Escultura monumental
Obra d'enginyeria	Jaciment arqueològic

Bé d'interès paisatgístic (camí)
Bé etnològic (síquia, paret o tanca)

Entorns de Protecció (EP)

EP Arquitectura civil	EP Escultura monumental
EP Arquitectura religiosa	EP Obra d'enginyeria
EP Bé etnològic	EP Jaciment
EP Bé d'interès paisatgístic	Límit sòl urbà
EP Bé d'interès paisatgístic (camí)	

CATÀLEG
D'ELEMENTS I
ESPais PROTEGITS
DEL TERME
MUNICIPAL DE
PORRERES

Equip redactor:
Immaculada Salom Moll, arquitecta
Rosa Alberti Oliver, arquitecta
Josep Fortesa Bernal, geògraf
David Javaloyas Molina, arqueòleg
Elaboració document inicial 2015:
Cosme Garcías Garcías, arquitecte
Maria Antònia Lluï Estarellas
Francesca Roig Sampol
Margarida Cànaves Campomar

Plànol d'ubicació dels elements
i espais protegits

E:1/1.000

URBA
Porreres-10